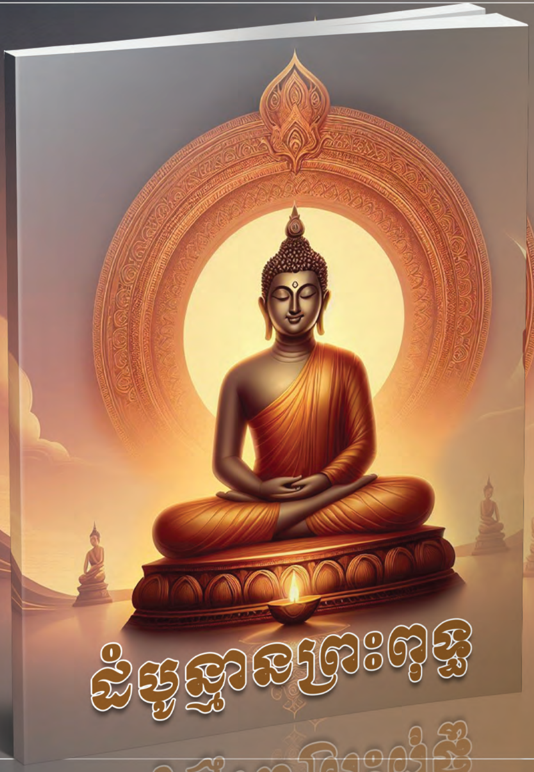

ដំបូន្មានព្រះពុទ្ធ
៥០០០ឆ្នាំ

រៀបរៀងដោយ

ភិក្ខុ **នឿន ឈិនឡុង**

វត្តសាវារាម (វត្តស្រះចក) ខេត្តព្រះវិហារ

ដំបូន្មានព្រះពុទ្ធ ៥០០០ឆ្នាំ
រៀបរៀងដោយ ភិក្ខុសិរីសាក្យមុនីបុត្តោ នឿន ឈិនឡុង

ជំបូន្មានព្រះពុទ្ធ ៥០០០ឆ្នាំ

រៀបរៀងដោយៈ

ព្រះគ្រូសិរីវិសុទ្ធិញាណ ងៀន ឈិនឡុង

ព.ស. ២៥៦៨ *គ.ស. ២០២៤*

ផ្សាយចេញពី **វត្តសារារាម** (វត្តស្រះចក)

ស្ថិតនៅភូមិកំពត ឃុំរហ័ស ស្រុករវៀង ខេត្តព្រះវិហារ

បោះពុម្ពលើកទី១ ចំនួន ១,០០០ ក្បាល

អារម្ភកថា

ដោយជ្រះថ្លាចំពោះព្រះធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសុទ្ធតែជាពាក្យពីរោះៗ សម្រាប់អប់រំដាស់តឿន សត្វលោក ។ ព្រះធម៌ជាប្រទីបបំភ្លឺសត្វលោកឱ្យឃើញការពិតក្នុងលោក អ្វីជាបុណ្យកុសល អ្វីជាបាបអកុសល ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បានសម្តែងដល់ពុទ្ធបរិស័ទសម្រាប់យកទៅបដិបត្តិដើម្បីឱ្យបានរួចចាកទុក្ខទាំងពួង ៕

ថ្លែងអំណរគុណ

សូមអរព្រះគុណចំពោះ គណៈកម្មការដែលបានជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ និង សប្បុរសជនទាំងឡាយ ដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ សូមប្រគេនពរ និង ជូនពរទទួលបាននូវពុទ្ធពរ ៤ ប្រការ គឺៈ

អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ៕

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ

ព្រះគ្រូសិរីវិសុទ្ធិញាណ នឿន ឈិនឡុង

ព្រះមហា ផេង ភារម្យ *សមណនិស្សិត*

ព្រះមហា ព្រហ្ម ហ៊ីន *សមណនិស្សិត*

ព្រះមហា នៅ រត្ថនា *សមណនិស្សិត*

ធម្មទានឈ្នះអាមិសទានទាំងពួង

ធម្មរសឈ្នះរសទាំងពួង

សេចក្តីត្រេកអរក្នុងធម៌

ឈ្នះសេចក្តីត្រេកអរទាំងពួង

ការអស់តណ្ហាឈ្នះទុក្ខទាំងពួង ។

ការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ នាំមកនូវសេចក្ដីសុខ

ការសម្ដែងនូវព្រះសទ្ធម្ម នាំមកនូវសេចក្ដីសុខ

សេចក្ដីព្រមព្រៀងគ្នានៃសង្ឃ ឬ ពួកក្រុម នាំមកនូវសេចក្ដីសុខ

សេចក្ដីព្យាយាមដុតកិលេស នៃអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាទាំងនោះ

នាំមកនូវសេចក្ដីសុខ ។

ធម៌ទាំងឡាយមានចិត្តជាធំ មានចិត្តប្រសើរបំផុត សម្រេចមកពីចិត្ត បើបុគ្គលមានចិត្តត្រូវទោសៈប្រទូសរ៉ាយហើយ ទោះនិយាយក្តី ធ្វើក្តី (ក៏អាក្រក់ដែរ), ព្រោះអំពើអាក្រក់នោះឯងហើយ សេចក្តីទុក្ខរមែងដេញជាប់តាមក្រោយបុគ្គលនោះ ដូចជាកង់រទេះវិល តាមស្នាមជើងគោដែលអូសនឹមរទេះ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។

ធម៌ទាំងឡាយមានចិត្តជាធំ មានចិត្តប្រសើរបំផុត សម្រេចមកពីចិត្ត បើបុគ្គលមានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ទោះនិយាយក្តី ធ្វើក្តី (ក៏ល្អទាំងអស់), ព្រោះចិត្តជ្រះថ្លានោះឯង សេចក្តីសុខរមែងតាមជាប់បុគ្គលនោះដូចស្រមោលដែលអន្ទោលតាមប្រាណ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។

កិរិយាមិនធ្វើអំពើបាប ១

កិរិយាធ្វើតែអំពើល្អ ១

កិរិយាជម្រះចិត្តឱ្យស្អាត ១

ទាំងនេះជាពាក្យទូន្មាននៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។

បុគ្គលប្រៀនប្រដៅអ្នកដទៃយ៉ាង

ត្រូវធ្វើខ្លួនឱ្យបានយ៉ាងនោះដែរ

អ្នកដែលទូន្មានខ្លួនល្អហើយ

គួរនឹងទូន្មានអ្នកដទៃបាន ព្រោះថា

ខ្លួនគឺបុគ្គលទូន្មានដោយកម្រពេកណាស់ ។

ពពក មិនអាចបិទបាំងព្រះចន្ទ

និង ព្រះអាទិត្យ បានយូរអង្វែង

ឬ រឿងរហូត យ៉ាងណាមិញ

ការពិតក្នុងលោកនេះក៏មិនអាច

លាក់បាំងបាន យ៉ាងនោះដែរ ។

មនុស្សទាំងឡាយច្រើននាក់

ត្រូវភ័យគំរាមហើយ តែងយកភ្នំ ព្រៃ និងអារាម

រុក្ខចេតិយជាទីពឹង ទីពឹងបែបនេះមិនមែនជាទីពឹងដ៏ឧត្តមទេ

បុគ្គលអាស្រ័យទីពឹងបែបនេះ មិនដែលរួចស្រឡះ

ចាកទុក្ខទាំងពួងបានឡើយ ។

បុគ្គលមិនមែន ជាអ្នកថោកទាប

ព្រោះជាតិទេ មិនមែនជាអ្នកប្រសើរថ្លៃថ្នូរ

ព្រោះជាតិទេ បុគ្គលជាអ្នកថោកទាប ឬ ថ្លៃថ្នូរ

ក៏ព្រោះតែកម្ម (អំពើ) ។

ធ្វើបាបដោយខ្លួនឯង

រមែងសៅហ្មងដល់ខ្លួនឯងវិញ

បើមិនធ្វើបាបដោយខ្លួនឯងហើយ

តែងបរិសុទ្ធស្អាតដល់ខ្លួនឯង សេចក្តីបរិសុទ្ធ

និងមិនបរិសុទ្ធ តែងកើតមានចំពោះខ្លួនឯង ។

មនុស្សខ្លះ មានភ្នែកដូចជាភ្នែកខ្វាក់

មានត្រចៀកដូចជាត្រចៀកថ្លង់

មានបញ្ញាដូចជាមនុស្សគ មានកម្លាំងដូចជាមនុស្សខ្សោយ

កាលបើប្រយោជន៍មកដល់ព្រមហើយខ្លួនឯងទៅដេក

ដូចជាមនុស្សស្លាប់ទៅវិញ ។

អ្នកឯណាឃើញភរិយាអ្នកដទៃ

តាំងចិត្តស្មើដូចឃើញម្តាយបង្កើត

ឃើញសម្បត្តិអ្នកដទៃ ក៏តាំងចិត្តស្មើដូចឃើញដុំដី

ឃើញសត្វទាំងពួងតាំងចិត្តស្មើដូចខ្លួន

អ្នកនោះជា បណ្ឌិត ពិតមែន ។

ហេតុដែលកើតប្រាជ្ញា មាន ៨ យ៉ាងគឺ

មនុស្សមានវ័យល្អ ១ មានយសបរិវារ ១ ខំសាកសួរ ១ មិនសេពគប់

នូវអន្យតិរ្ថិយ ១ មានចិត្តជាឧបាយ ១ និយាយតែអំពីអត្ថ

និងធម៌ ១ មានចិត្តស្នេហាក្នុងធម៌អាថ៌ ១

នៅក្នុងប្រទេសដ៏សមគួរ ១ ។

មនុស្សពាល

បើចូលទៅអង្គុយជិតអ្នកប្រាជ្ញ

ស្ងួម្បីរស់ ១ ជីវិតក្តី   ក៏ឥតបានដឹងធម៌អាថ៌អ្វី

ឱ្យច្បាស់លាស់ឡើយ ដូចគ្នា

នឹងវែកដែលមិនដឹងនូវរសសម្ល ។

វិញ្ញូជន

បើចូលទៅអង្គុយជិតអ្នកប្រាជ្ញ

សូម្បីតែមួយរំពេច រមែងយល់រសធម៌

ដោយឆាប់រហ័ស ដូចជាអណ្តាតដឹងនូវរសសម្ល ។

បុគ្គលណារស់នៅ ១០០ ឆ្នាំ

ជាមនុស្សមិនមានប្រាជ្ញា មានចិត្តមិនតម្កល់ខ្ជាប់

ការរស់នៅតែមួយថ្ងៃ របស់លោកដែលមានប្រាជ្ញា

មានការពិនិត្យពិចារណាជាប្រក្រតីប្រសើរជាង ។

ពួកហង្ស តែងហើរទៅក្នុងគន្លងផ្លូវព្រះអាទិត្យ

អ្នកមានឫទ្ធិ តែងហោះទៅក្នុងអាកាសដោយឫទ្ធិ

អ្នកប្រាជ្ញ ផ្ចាញ់កិលេសមារ ព្រមទាំងវាហនៈ

គឺតណ្ហាបានហើយ រមែងរលាស់ខ្លួនចេញចាកលោកបាន ។

មនុស្សទុរជន គឺជនមានចិត្តអាក្រក់

បើទុកជាប្រដាប់ហើយដោយវិជ្ជា ក៏គួរអ្នកទាំងឡាយ

គប្បីវៀងដោយពិត ដូចជាសត្វមានអាសិរពិស

បើទុកជាប្រដាប់ហើយដោយកែវមណី ដូចម្ដេច

ក៏វាគង់នឹងធ្វើឱ្យភ័យកើតឡើងបាន ។

ដរាបណា បាបមិនទាន់ឱ្យផល

បុគ្គលពាលសម្គាល់ថា បាបមានរសជាតិផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ

ដល់ពេលបាបឱ្យផល បុគ្គលពាលបានដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។

ផ្លែល្វាដែលទុំហើយ

ខាងក្រៅមានពណ៌ក្រហមស្រស់

តែខាងក្នុងពេញដោយសត្វមមង់ ដូចម្តេចមិញ

រីធម្មតារបស់មនុស្សមានចិត្តអាក្រក់ក៏ដូច្នោះឯង ។

បុគ្គលគប្បីឈ្នះមនុស្សក្រោធខឹង   ដោយការមិនខឹងក្រោធ

បុគ្គលគប្បីឈ្នះមនុស្សមិនល្អ   ដោយសេចក្តីល្អ

បុគ្គលគប្បីឈ្នះមនុស្សកំណាញ់   ដោយការឱ្យទាន

បុគ្គលគប្បីឈ្នះមនុស្សនិយាយឡេះឡោះ   ដោយការនិយាយពាក្យពិតមានប្រយោជន៍ ។

បុគ្គលអ្នកធ្វើបុណ្យទុក

រមែងរីករាយក្នុងលោកទាំងពីរគឺ រីករាយក្នុងលោកនេះ ១

និង លោកខាងមុខ ១ បុគ្គលនោះរមែងរីករាយស្រស់ស្រាយ

ព្រោះឃើញអំពើបរិសុទ្ធរបស់ខ្លួន ។

ផ្ទះដែលប្រក់ល្អហើយ ដំណក់ទឹកភ្លៀង

រមែងមិនលេចរហូត យ៉ាងណាមិញ

ចិត្តដែលបុគ្គលបានអប់រំទុកល្អហើយ

រាគៈរមែងមិនចាក់ដោតបាន យ៉ាងនោះឯង ។

បុគ្គលគួរប្រញាប់ប្រញាល់ធ្វើនូវអំពើល្អ

គប្បីហាមប្រាមចិត្តឱ្យផុតពីបាប

ព្រោះថា បើបុគ្គលយឺតយ៉ាវក្នុងការធ្វើបុណ្យ

ចិត្តរមែងត្រេកអរក្នុងបាប ។

បុរសដែលមានការចេះដឹងតិចតួច

រមែងចាស់ទៅដូចជាគោចាស់ ដែលគេឈប់ប្រើប្រាស់

សាច់ទាំងឡាយរបស់គេរមែងចម្រើន

តែបញ្ញារបស់គេមិនចម្រើនឡើយ ។

ផ្កាដែលមានទ្រង់ទ្រាយល្អ

មានពណ៌ មានក្លិន រមែងក្រអូបដល់អ្នកដែលទ្រទ្រង់

ដូចម្តេចមិញ វាចាសុភាសិត រមែងមានផលដល់អ្នកធ្វើ

តាមដោយគោរព ដូច្នោះឯង ។

បុគ្គលណា ដែលឈ្នះមនុស្ស ១,០០០ នាក់

នៅក្នុងសមរភូមិ បុគ្គលនោះមិនឈ្មោះថា

អ្នកឈ្នះដ៏ប្រសើរឡើយ ចំណែក ឯបុគ្គលណា

យកឈ្នះខ្លួនឯងតែម្នាក់បាន បុគ្គលនោះ

ឈ្មោះថា ឈ្នះដ៏ប្រសើរបំផុត ។

ខ្លួនហ្នឹងហើយជាទីពឹងរបស់ខ្លួន

បុគ្គលដទៃជាទីពឹងដូចម្ដេចបាន

ព្រោះថាបុគ្គលដែលបានអប់រំខ្លួនបានល្អហើយ

រមែងបាននូវទីពឹងដែលគេបានដោយកម្រ ។

អំពើអាក្រក់

មនុស្សអាក្រក់ធ្វើបានដោយងាយ

អំពើល្អប្រពៃ

មនុស្សអាក្រក់ធ្វើបានដោយលំបាក ។

បុគ្គលណាប្រមាទហើយកាលមុន

លុះក្រោយមកជាអ្នកមិនប្រមាទ

រមែងញុំាងនូវលោកនេះឱ្យភ្លឺស្វាង

ដូចជា ព្រះចន្ទចេញផុតស្រឡះពពក ដូច្នោះឯង ។

អ្នកឈ្នះរមែងជួបប្រទះនូវពៀរ

អ្នកចាញ់តែងដេកជាទុក្ខ

អ្នកដែលស្ងប់រម្ងាប់លះបង់នូវ

ការឈ្នះចាញ់បានហើយ រមែងនៅជាសុខ ។

បុគ្គលមិនឈ្មោះថាជាបណ្ឌិត

ព្រោះតែហេតុចេះនិយាយច្រើននោះទេ លុះត្រាតែ

ជាអ្នកដែលមាននូវសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត មិនមាននូវពៀរ

ដែលមិនមានភ័យ តថាគតហៅថា បណ្ឌិត ។

ការគោរពបដិបត្តិល្អចំពោះ មាតាបិតា

នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យក្នុងលោក

ការគោរពបដិបត្តិល្អចំពោះ សមណៈ

នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យក្នុងលោក ។

សីលនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ដរាបដល់ចាស់ជរា

សទ្ធាដែលតម្កល់ខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ

ការមានន្ទូវបញ្ញា នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ

ការមិនធ្វើន្ទូវបាប នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

ទឹកភ្លៀង ធ្លាក់ចុះលើទីទួល

រមែងហូរទៅកាន់ទីទាប ដូចម្ដេចមិញ

ទានដែលបុគ្គលបានធ្វើហើយអំពីលោកនេះ

រមែងសម្រេចផល ដល់ប្រេតទាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ ។

សេចក្តីមិនប្រមាទ គឺជាផ្លូវនៃសេចក្តីមិនស្លាប់

សេចក្តីប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីស្លាប់

ជនណាដែលមិនប្រមាទហើយ ឈ្មោះថាមិនស្លាប់

ជនណាប្រមាទហើយ ទុកដូចជាមនុស្សស្លាប់ទៅហើយ ។

អន្លង់ទឹកជ្រៅ ថ្លាស្អាត មិនមានកករល្អក់

យ៉ាងណាមិញ បណ្ឌិតទាំងឡាយ

កាលបើបានស្តាប់នូវព្រះធម៌ទេសនាហើយ

រមែងជ្រះថ្លាស៊ប់សួន (មានចិត្តមិនកករល្អក់) យ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលមិនគួរមើលងាយបាបថា

មានប្រមាណតិច នឹងមិនឱ្យផលដូច្នេះឡើយ

ប្រៀបដូចក្អមទឹក

រមែងពេញបានដោយតំណក់ទឹកដែលធ្លាក់ចុះមក ។

បើដំបៅមិនមាននៅក្នុងបាតដៃទេ

បុគ្គលគប្បីនាំយកនូវថ្នាំពិសដោយបាតដៃបាន

ថ្នាំពិសមិនអាចចូលទៅតាមបាតដៃ

ដែលគ្មានដំបៅនោះបានឡើយ យ៉ាងណាមិញ

បាបរមែងមិនមានដល់បុគ្គលអ្នកមិនធ្វើ យ៉ាងនោះឯង ។

ពួកញាតិមិត្តសម្លាញ់ រមែងត្រេកអរនឹងការមកដល់

នៃបុរសដែលឃ្លាតគ្នាដ៏យូរអំពីចម្ងាយដោយក្តីរីករាយ

យ៉ាងណាមិញ បុណ្យទាំងឡាយតែងទទួលបុគ្គល

ដែលបានធ្វើបុណ្យទុកហើយ

លះលោកនេះទៅកាន់លោកខាងមុខ ។

អ្នកមានប្រាជ្ញា

គួរកម្ចាត់បង់នូវមន្ទិលរបស់ខ្លួន បន្តិចម្តងៗ

រាល់ៗ ខណៈដោយលំដាប់ ដូចជាងមាស

ជម្រះនូវស្នឹមនៃមាស ដូច្នោះឯង ។

តថាគត

នឹងអត់ធន់ចំពោះពាក្យសម្តី ដែលអ្នកដទៃ

និយាយហួសប្រមាណ ដូចជាដំរីដែលមានសេចក្តីអត់ធន់

ចំពោះព្រួញដែលគេបាញ់ចេញពំពីធ្នូក្នុងសង្គ្រាម ដូច្នោះឯង

ព្រោះថា មនុស្សទ្រុស្តសីលមានច្រើននាក់ ។

កាលបើឫសឈើមិនមានអន្តរាយទេ

នៅមាំមួនល្អ ដូច្នេះ ទោះជាកាប់ដើមឈើនោះចោលក៏ដោយ

វារមែងដុះឡើងវិញទៀតបានមានឧបមា ដូចម្ដេចមិញ កាលបើតណ្ហា បុគ្គលមិនទាន់កម្ចាត់បានហើយ សេចក្ដីទុក្ខនេះឯង

ក៏តែងកើតរឿយៗ មានឧបមេយ្យ ដូច្នោះឯង ។

បុគ្គលដែលប្រាថ្នានឹងឆ្លងមហាសមុទ្រ

ប៉ុន្តែឡើងក្បូនឈើដ៏តូច ក៏រមែងលិចចុះទៅក្នុងមហាសមុទ្រ

យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលដែលចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រពៃ

ប៉ុន្តែអាស្រ័យនឹងបុគ្គលខ្ជិលច្រអូស ក៏រមែងលិចចុះ

ក្នុងមហាសមុទ្រគឺវដ្តសង្សារ យ៉ាងនោះឯង ។

សីល សមាធិ និង បញ្ញា

ទាំងអម្បាលនោះ ដែលបុគ្គលណាបានអប់រំល្អហើយ

បុគ្គលនោះក៏រមែងបានឈានកន្លងនូវវិស័យនៃមារ

រមែងរុងរឿងដូចជាព្រះអាទិត្យ ។

បើរកអ្នកប្រាជ្ញ

ដែលមានធម៌ជាគ្រឿងនៅដោយប្រពៃ

មានប្រាជ្ញាខ្ជាប់ខ្ជួនមកជាសម្លាញ់ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នាមិនបានទេ

បុគ្គលគប្បីត្រាច់ទៅម្នាក់ឯង ដូចជា

ព្រះរាជាលះបង់នូវដែនដែលមានភ័យ ដូច្នោះដែរ ។

ធម្មតាផែនដី រមែងអត់ទ្រាំចំពោះវត្ថុទាំងពួង

ទោះស្អាតក្តី អាក្រក់ក្តី ដែលគេដាក់ចុះហើយ

រមែងមិនធ្វើនូវសេចក្តីថ្នាំងថ្នាក់ចិត្ត និងត្រេកអរឡើយ

យ៉ាងណា អ្នកគួរអត់ទ្រាំនូវការរាប់អាន

និងការមើលងាយរបស់ជនទាំងនោះ ។

ធម្មតាទឹក រមែងផ្សព្វផ្សាយត្រជាក់ស្មើ

ចំពោះជនទាំងល្អ ទាំងអាក្រក់ រមែងកម្ចាត់បង់នូវធូលី

និងមន្ទិល យ៉ាងណា អ្នកចូរចម្រើននូវមេត្តាឱ្យស្មើ

ចំពោះមិត្ត និង សត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ឆ្កែឃើញឆ្កែផងគ្នា រមែងញ្ញេញធ្មេញបង្ហាញគ្នា

ដើម្បីនឹងបៀតបៀនគ្នា មនុស្សទុរជន (មានចិត្តអាក្រក់)

ឃើញមនុស្សទុរជនដូចគ្នា ក៏រមែងប្រាថ្នានូវសេចក្តីបៀតបៀនគ្នា

ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្រោធ ។

មិត្រណា ដែលគិតតែពីចង់បានទ្រព្យ

របស់មិត្រសម្លាញ់តែម្យ៉ាង មិត្រដែលមានសម្ដីល្អតែមាត់

និង ពូកែប៉ុននិយាយប្រចុបអែបអបចាក់បណ្ដោយតាមមិនឱ្យទាស់

មិត្រនោះ គឺជាមិត្រនាំឱ្យវិនាស ។

បុគ្គលកុំគប្បីមើលងាយនូវបុណ្យ

ថាបុណ្យបន្តិចបន្តួច នឹងមិនឱ្យផលឡើយ

សូម្បីក្អមទឹករមែងពេញបានដោយតំណក់ទឹកដែលធ្លាក់ចុះ

អ្នកមានប្រាជ្ញា កាលដែលសន្សំនូវបុណ្យ

បន្តិចម្តងៗ ក៏គង់ពេញដោយបុណ្យបាន ។

ស្ទឹងទាំងឡាយ មិនដែលផឹកទឹកខ្លួនឯងឡើយ

ដើមឈើមិនដែលស៊ីផ្លែខ្លួនឯងឡើយ

ទឹកភ្លៀងដែលធ្លាក់ចុះមិនដែលស៊ីសំទូង ក្នុងកាលណាម្តងឡើយ

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់សប្បុរសទាំងឡាយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ដូច្នោះដែរ ។

ពិតមែន តាំងពីកាលណាមក

ក្នុងលោកនេះ ពៀរទាំងឡាយមិនរម្ងាប់ដោយពៀរឡើយ

ពៀរទាំងឡាយតែងរម្ងាប់ដោយមិនមានពៀរ

នេះជាធម៌ចាស់មានយូរណាស់មកហើយ ។

ផ្ទះដែលប្រក់ខ្ញីខ្ញាហើយ

ដំណក់ទឹកភ្លៀងរមែងលេចរហូត

យ៉ាងណាមិញ ចិត្តដែលបុគ្គលមិនបានអប់រំទុកល្អហើយ

រាគៈរមែងចាក់ដោត យ៉ាងនោះឯង ។

បុគ្គលអ្នកធ្វើបាប

តែងសោកស្ដាយក្នុងលោកទាំងពីរ

គឺសោកស្ដាយក្នុងលោកនេះ ១ និង ក្នុងលោកខាងមុខ ១

បុគ្គលនោះ រមែងសោកស្ដាយក្ដៅក្រហាយ

ព្រោះឃើញអំពើសៅហ្មងរបស់ខ្លួន ។

យសតែងចម្រើនកុះករ

ដល់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្ដីប្រឹងប្រែង មានស្មារតី

មានការងារស្អាត (ឥតទោស) ជាអ្នកពិចារណា

រួចហើយទើបធ្វើ ជាអ្នកសង្រួម រស់នៅដោយធម៌

មិនមាននូវសេចក្ដីប្រមាទ ។

ក្លិនផ្កាឈើ ផ្សាយទៅច្រាស់ខ្យល់មិនបាន

ក្លិនខ្លឹមចន្ទន៍ក្តី ក្លិនខ្លឹមក្រស្នាក្តី ក្លិនផ្កាម្លិះរូតក្តី

ក៏ផ្សាយទៅច្រាស់ខ្យល់មិនបាន ចំណែកក្លិន

របស់សប្បុរស រមែងផ្សាយទៅច្រាស់ខ្យល់បាន

ព្រោះសប្បុរសរមែងផ្សាយទៅគ្រប់ទិស ។

យប់យូរសម្រាប់អ្នកដែលដេកមិនលក់

យោជន៍ឆ្ងាយដាច់ស្រយាលសម្រាប់អ្នក

ដែលស្មើយកម្លាំងហើយ

វដ្តសង្សារ វែងឆ្ងាយសម្រាប់បុគ្គលពាលទាំងឡាយ

ដែលមិនដឹងច្បាស់នូវព្រះធម៌ ។

បុគ្គល កាលស្វះស្វែងរកកល្យាណមិត្ត

បើមិនបានមិត្តដ៏ប្រសើរជាងខ្លួន ឬមិត្តដែលស្មើ និងខ្លួនទេ

គប្បីប្រព្រឹត្តនៅតែម្នាក់ឯង ឱ្យខ្ជាប់ខ្ជួនវិញ ព្រោះថាសហាយតា

មិនមានក្នុងបុគ្គលពាលឡើយ ។

អ្នកណា ជាមនុស្សពាល

ហើយដឹងនូវភាពនៃខ្លួនថាជាពាល

អ្នកនោះនឹងទៅជាបណ្ឌិតខ្លះ ដោយហេតុដែលដឹងខ្លួនថា

ជាពាលនោះឯង អ្នកណាជាមនុស្សពាល មានសេចក្តីប្រកាន់ថា

ខ្លួនជាបណ្ឌិត អ្នកនោះឈ្មោះថា ជាមនុស្សពាលដោយពិត ។

ការចេះដឹង កើតឡើងដល់បុគ្គលពាល

គ្រាន់តែដើម្បីសេចក្តីវិនាសប៉ុណ្ណោះ

រមែងញុំាងក្បាលគឺបញ្ញាឱ្យធ្លាក់ចុះ បំផ្លិចបំផ្លាញ

ចំណែកនៃធម៌ស គឺកុសលរបស់បុគ្គលពាលនោះឯង ។

ជនពាលទាំងឡាយ

អាប់ប្រាជ្ញា មានខ្លួនបីដូចជាសត្រូវ

ដើរសាងបាបកម្ម

ដែលមានផលក្តៅក្រហាយ ។

ភ្នំថ្មតាន់ មិនរំភើបព្រោះខ្យល់

ដូចម្ដេចមិញ បណ្ឌិតទាំងឡាយ

ក៏មិនរំភើប ព្រោះពាក្យតិះដៀល

នឹងពាក្យសរសើរ ដូច្នោះឯង ។

អ្នកណាគប្បីឱ្យឱវាទ ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ

និងហាមប្រាមចាកធម៌របស់សប្បុរស អ្នកនោះឯង

រមែងជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកសប្បុរស

ប៉ុន្តែមិនជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកអសប្បុរស ។

ធម្មតាអ្នកបង្ហូរទឹក តែងបង្ហូរទឹកទៅ

អ្នកធ្វើព្រួញ តែងពត់ព្រួញ (ឱ្យត្រង់)

អ្នកចាំងឈើ តែងចាំងឈើ ឯបណ្ឌិតទាំងឡាយ

តែងទូន្មានខ្លួន ដូច្នោះដែរ ។

ជនទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌

ដែលតថាគតទ្រង់សម្ដែងហើយដោយប្រពៃ

ជនទាំងនោះនឹងឆ្លងនូវលំនៅនៃមច្ចុ

ដែលមិនងាយឆ្លងបាន ហើយដល់ព្រះនិព្វាន ។

បើវាចាសូម្បី ១,000 ម៉ាត់ ជាវាចា

ប្រកបដោយបទឥតប្រយោជន៍ វាចានោះពុំប្រសើរឡើយ

អ្នកណាស្ដាប់បទប្រយោជន៍ណាហើយ

រមែងស្ងប់រម្ងាប់បានបទប្រយោជន៍នោះ

សូម្បីតែ ១បទ ក៏ឈ្មោះថាប្រសើរជាង ។

ធម៌ ៤ ប្រការគឺ អាយុ១ វណ្ណៈ១ សុខៈ១ ពលៈ១

រមែងចម្រើនដល់អ្នកដែលមានសេចក្ដីឱនកាយថ្វាយបង្គំ

ជាប្រក្រតី មានសេចក្ដីកោតក្រែង ដល់បុគ្គល

ដែលចម្រើនជាងខ្លួន អស់កាលជានិច្ច ។

បុគ្គលរស់នៅ ១០០ ឆ្នាំ

ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានចិត្តមិនបានតម្កល់ខ្ជាប់

ការរស់នៅតែ ១ថ្ងៃ របស់លោកដែលមានសីល

ជាប្រក្រតី ឈ្មោះថាប្រសើរជាង ។

បុគ្គលធ្វើបុណ្យ

គួរធ្វើបុណ្យនោះឱ្យរឿយៗ គួរធ្វើសេចក្តីពេញចិត្ត

ក្នុងបុណ្យនោះ ការសន្សំបុណ្យ

តែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

បុប្ផជាតិ ដែលមានពណ៌ស្រស់ល្អ

តែមិនមានក្លិនក្រអូប យ៉ាងណាមិញ

វាចាសុភាសិត ជាវាចាដែលមិនមានផល

ដល់បុគ្គលដែលមិនធ្វើតាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចំណែកបុប្ផជាតិ ដែលមានពណ៌ស្រស់ល្អ

ព្រមទាំងមានក្លិនក្រអូបសាយ ដល់អ្នកប្រដាប់

យ៉ាងណាមិញ វាចាដែលជាសុភាសិត ជាវាចាមានប្រយោជន៍

អ្នកដែលបានធ្វើតាមដោយល្អ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ផ្កាឈូកមានក្លិនក្រអូបឈ្ងុយឈ្ងប់ដុះឡើង

ក្នុងគំនរសំរាមដែលគេចាក់ចោលក្បែរផ្លូវធំ

ជាផ្កាដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត

(ដល់អ្នកដំណើរ) យ៉ាងណាមិញ ។ (ត)

សាវ័ករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ

ទោះបីជានៅក្នុងសមាគមនៃ

ពួកជនដែលដូចជាកងសំរាមក៏ដោយ

ក៏នៅតែរុងរឿងលើសបុថុជ្ជនទាំងឡាយ

ដែលងងឹងសូន្យឈឹង ដោយបញ្ញាក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលធ្វើបាបកម្មហើយ

ទោះបីជាចូលទៅឰដ៏អាកាសក្តី

ក្នុងកណ្តាលសមុទ្រក្តី

កាន់ចន្លោះផ្ទះក្តី កាន់ចន្លោះភ្នំទាំងឡាយក្តី

ក៏មិនអាចរួចចាកបាបកម្មរបស់ខ្លួនបានឡើយ ។

សត្វទាំងឡាយគ្រប់ប្រាណ តែងតក់ស្លុតនឹងអាជ្ញា

និងតែងខ្លាចចំពោះសេចក្តីស្លាប់គ្រប់ៗរូប

បុគ្គលគួរធ្វើខ្លួនជាឧបមាហើយ មិនគួរប្រហារ

ដោយខ្លួនឯង មិនគួរប្រើគេឱ្យប្រហារឡើយ ។

ជនណាស្វែងរកសេចក្ដីសុខដើម្បីខ្លួនឯង

តែបៀតបៀនសត្វទាំងឡាយ ដែលប្រាថ្នាសេចក្ដីសុខ

ដោយអាជ្ញា ជននោះលះលោកនេះទៅហើយ

នឹងមិនបានសេចក្ដីសុខឡើយ ។

បុគ្គលកំណាញ់ស្វិតស្វាញ

មិនបានទៅកើតទេវលោកទេ

ជនពាលទាំងឡាយមិនសរសើរទានឡើយ

ចំណែកអ្នកប្រាជ្ញតែងអនុមោទនាទាន ព្រោះហេតុនោះ

លោកតែងបានសេចក្តីសុខក្នុងលោកខាងមុខ ។

ការត្រឡប់បានជាអត្តភាពជាមនុស្សបានដោយកម្រ

ការរស់នៅសត្វទាំងឡាយបានដោយកម្រ

ការស្ដាប់ធម៌របស់សប្បុរសបានដោយកម្រ

ការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយបានដោយកម្រ ។

ភ្លើងស្មើដោយរាគៈ មិនមាន

ទោសកំហុសស្មើដោយទោសៈ មិនមាន

ទុក្ខទាំងឡាយស្មើដោយខន្ធ មិនមាន

សុខក្រៅពីសេចក្តីស្ងប់ មិនមាន ។

ច្រែះកើតអំពីដែក លុះកើតអំពីដែកនោះហើយ

រមែងស៊ីដែកនោះវិញ យ៉ាងណាមិញ

កម្មទាំងឡាយរបស់ខ្លួនតែងនាំបុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្ត

ឱ្យទៅកាន់ទុគ្គតិ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

មន្តទាំងឡាយមានការមិនស្វាធ្យាយន៍ ជាមន្ទិល

ផ្ទះទាំងឡាយមានការមិនថែទាំ ជាមន្ទិល

សេចក្តីខ្ជិល ជាមន្ទិលរបស់ពណ៌សម្បុរ

សេចក្តីប្រមាទ ជាមន្ទិលរបស់បុគ្គលអ្នករក្សា ។

ឥឡូវខ្លួនអ្នកដូចស្លឹកឈើទុំហើយ

ទាំងពួកបុរសរបស់យមរាជក៏ប្រាកដដល់អ្នកហើយ

ខ្លួនអ្នកតាំងនៅក្នុងមាត់នៃសេចក្តីវិនាស ស្បៀងក៏មិនមានសូម្បីតែស្បៀងគឺ

កុសលរបស់អ្នក ក៏មិនទាន់មាននៅឡើយ ។

ដរាបណាអំពើល្អ មិនទាន់ហុចផល

ដរាបនោះមនុស្សល្អឃើញអំពើល្អថាមិនល្អ

តែពេលណាអំពើល្អហុចផលឱ្យ ពេលនោះមនុស្សល្អ

ឃើញអំពើល្អថា ល្អពិតមែន ។

ការមិនមានរោគ ជាលាភយ៉ាងក្រៃលែង

សេចក្តីសន្តោសតាមមានតាមបាន ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ

សេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងគ្នា ជាញាតិដ៏ប្រសើរ

ព្រះនិព្វាន ជាបរមសុខ ។

ធម្មតាបុគ្គលដែលមិនមានសេចក្ដីខ្មាសបាប

ក្លាហានដូចជាសត្វក្អែក មានប្រក្រតីកំចាត់គុណអ្នកដទៃ

ប្រព្រឹត្តដើម្បីយកមុខ មាត់ អួតវាយឫកពា

សៅហ្មងហើយ រស់នៅយ៉ាងស្រួល ។

បុគ្គលនៅកម្លោះមានកម្លាំង

តែមិនព្យាយាមនៅក្នុងពេលដែលត្រូវព្យាយាម

បានចូលដល់ ភាពជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស

មានចិត្តត្រិះរិះធ្លាក់ចុះហើយ ខ្ជិលច្រអូស

នឹងមិនបានជួប្រទះនូវផ្លូវនៃបញ្ញាឡើយ ។

ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ត្រេកអរហើយ

ក្នុងការមិនបៀតបៀនជានិច្ច ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ

ជនទាំងឡាយនោះ ឈ្មោះថាជាសាវ័ក

របស់ព្រះគោតម ភ្ញាក់រលឹកសព្វៗកាល ។

បុគ្គលដែលប្រមាទហើយសេពនូវភរិយា

របស់អ្នកដទៃ រមែងដល់នូវឋានៈ ៤ យ៉ាងគឺៈ

ទីមួយបានរបស់ដែលមិនមែនជាបុណ្យ

ទីពីរដេកមិនលក់តាមសេចក្ដីប្រាថ្នា

ទីបីការនិន្ទា និង ទីបួនធ្លាក់នរក ។

អ្នកទាំងឡាយចូរជាអ្នកត្រេកអរហើយ

ក្នុងសេចក្តីមិនប្រមាទចូរតាមរក្សាចិត្តរបស់ខ្លួន

ចូររើខ្លួនឱ្យរួចផុតចេញពីភក់

ដូចជាដំរីដែលជាប់ភក់ហើយ ខំប្រឹងរើខ្លួន

ឱ្យរួចផុតចេញពីអំពីភក់ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។

សីលនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យរហូតដល់ជរា

សទ្ធាតម្កល់ទុកបានល្អហើយ នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ

ការបាននូវបញ្ញា នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ

ការមិនធ្វើនូវអំពើបាបទាំងឡាយ នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

ភោគទាំងឡាយ តែងសម្លាប់នូវអ្នកដែលល្ងង់ខ្លៅ

តែមិនសម្លាប់នូវអ្នកដែលស្វែងរកត្រើយគឺព្រះនិព្វាន

អ្នកអាប់ឥតបញ្ញារមែងសម្លាប់ខ្លួនឯង

ដូចជាសម្លាប់អ្នកដទៃ ព្រោះប្រាថ្នាចង់បានភោគៈ ។

ស្រែទាំងឡាយមានស្មៅជាទោស

ពួកសត្វនេះក៏ជារាគៈជាទោស ព្រោះហេតុនោះហើយ

ទានដែលគេបានឱ្យហើយក្នុងបុគ្គល

ដែលប្រាសចាករាគៈ ជាទានមានផលច្រើន ។

ព្រះអាទិត្យរុងរឿងបានតែក្នុងពេលថ្ងៃ

ព្រះចន្ទភ្លឺស្វាងរុងរឿងបានតែក្នុងពេលយប់

ព្រះមហាក្សត្រលុះតែទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់រាជ្យ ទើបរុងរឿងបាន

ព្រាហ្មណ៍ លុះត្រាតែចម្រើនឈាន ទើបរុងរឿងបាន

ឯព្រះពុទ្ធទ្រង់រុងរឿងបានដោយតេជៈទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។

បុគ្គលគប្បីដឹងច្បាស់នូវកាយនេះថា

ដូចជាឆ្នាំង គប្បីបិទនូវចិត្តនេះឱ្យដូចជាបិទទ្វារនគរ

គប្បីច្បាំងនូវមារ ដោយអាវុធ គឺបញ្ញា

គប្បីរក្សាទុកនូវធម៌ដែលខ្លួនឈ្នះហើយ ។

មច្ចុ គឺសេចក្តីស្លាប់ តែងកៀរយកទៅនូវនរជន

អ្នកមានចិត្តជាប់ជំពាក់ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ

កំពុងជ្រើសរើសនូវផ្កា គឺកាមគុណ ៥ នុ៎ះឯង ដូចជាទឹកជំនន់ធំ

ដែលគួចយកអ្នកស្រុកកំពុងតែដេកលក់ទៅ ដូច្នោះឯង ។

ភមរជាតិ មិនធ្វើផ្កាឈើដែលមានពណ៌

និងក្លិនឱ្យវិនាសទេ ក្រេបយកតែរសហើរទៅ

យ៉ាងណាមិញ អ្នកប្រាជ្ញ

គប្បីត្រាច់ទៅក្នុងស្រុក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ផ្កាឈើមានទ្រង់ទ្រាយល្អ មានពណ៌ល្អ

តែគ្មានក្លិនក្រអូបរមែងមិនក្រអូបដល់អ្នកដែលទ្រទ្រង់

ដូចម្តេចមិញ វាចាសុភាសិត រមែងគ្មានផល

ដល់អ្នកដែលមិនធ្វើតាមដូច្នោះ ។

ផ្កាឈើមានទ្រង់ទ្រាយល្អ មានពណ៌ល្អ

រមែងក្រអូបដល់អ្នកដែលទ្រទ្រង់

ដូចម្ដេចមិញ វាចាសុភាសិត រមែងមានផល

ដល់អ្នកដែលធ្វើតាមដោយគោរព ។

មាលាការ ចេះធ្វើសំណុំនៃកម្រងផ្កា

អំពីគំនរនៃផ្កាផ្សេងៗគ្នា ឱ្យច្រើនបាន

យ៉ាងណាមិញ កុសលដែលសត្វកើតមកហើយ

គួរធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនោះ ។

សេចក្ដីស្រេកឃ្លាន ជារោគយ៉ាងក្រៃលែង

សង្ខារ ជាទុក្ខយ៉ាងក្រៃលែង អ្នកប្រាជ្ញ ដឹងច្បាស់

សេចក្ដីនុ៎ះ តាមពិតហើយ រមែងធ្វើឱ្យច្បាស់

នូវព្រះនិព្វានជាសុខក្រៃលែង ។

បុគ្គលណា ឃាត់សេចក្តីក្រោធ

ដែលកើតឡើងហើយ ដូចសារថីទប់រថ

កំពុងលឿនបាន តថាគត ហៅបុគ្គលនោះថា សារថី

ជនក្រៅពីនេះ គ្រាន់តែជាអ្នកកាន់ខ្សែបរ

មិនមែនសារថីឡើយ (អ្នកបររថ ឬបង្ហាត់សេះ)។

ជនណា សម្លាប់សត្វផង និយាយកុហកផង

កាន់យកវត្ថុដែលគេមិនបានឱ្យផង សេពប្រពន្ធរបស់គេផង

ផឹកទឹកសុរា និងមេរ័យផង ជននោះឯងឈ្មោះថា

គាស់រំលើងឫសគល់របស់ខ្លួន ក្នុងលោកនេះដោយពិត ។

បើបុរសស្ត្រីធ្វើបុណ្យ

គប្បីធ្វើបុណ្យនោះឱ្យបានរឿយៗ

និងគប្បីធ្វើសេចក្តីពេញចិត្តក្នុងបុណ្យនោះផង

ព្រោះថាការសន្សំបុណ្យ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

ពាក្យចាក់ដោតរបស់អ្នកដទៃ

បុគ្គលមិនគួរធ្វើទុកក្នុងចិត្តទេ

កិច្ចដែលធ្វើហើយ និងមិនទាន់ធ្វើហើយរបស់ជនដទៃ

បុគ្គលមិនគួរពិនិត្យមើលទេ បុគ្គលគួរពិនិត្យតែកិច្ចទាំងឡាយ

ដែលធ្វើហើយ និងមិនទាន់ធ្វើហើយ របស់ខ្លួនតែម្យ៉ាង ។

លោកិយ៍មហាជននេះ ងងឹតណាស់

ដូចជាមនុស្សខ្វាក់ក្នុងលោក មានមនុស្សតិចនាក់ណាស់

ដែលបានដឹងច្បាស់នូវបញ្ញក្ខន្ធ តាមពិតតិចនាក់ណាស់

ដែលបានទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូចបក្សីដែលជាប់សំណាញ់

របស់ព្រានហើយ តិចណាស់ដែលបានរួចអំពីសំណាញ់បាន ។

បណ្ឌិតដឹងខ្លួនថា

ខ្លួនជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្លួន

គួររក្សាខ្លួននោះឱ្យល្អ គួរស្ងួនគ្រងខ្លួនទុក

ក្នុងវ័យទាំងបី វ័យណាមួយ ។

បុគ្គលគួរចៀសបាបទាំងឡាយ

ឱ្យដូចនាយពាណិជ ដែលមានទ្រព្យច្រើន

តែមានគ្នាតិចចៀសវាងផ្លូវគួរខ្លាច ឬដូចជាបុរស

ប្រាថ្នាការរស់នៅចៀសវាងថ្នាំពិស ដូច្នោះដែរ ។

រូបនេះគ្រាំគ្រាអស់ហើយ

ជាទីសំណាក់នៃរោគ ជារបស់ពុកផុយ

រាងកាយនេះជារបស់ស្អុយ (នេះ) តែងបែកធ្លាយទៅវិញ

ព្រោះថាជីវិត មានសេចក្ដីស្លាប់ជាទីបំផុត ។

រាជរថទាំងឡាយ ដ៏វិចិត្ររមែងគ្រាំគ្រា

សូម្បីសរិរៈ ក៏ដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រាដូចគ្នា

ចំណែកធម៌របស់សប្បុរសទាំងឡាយ

រមែងមិនដល់នូវសេចក្តីគ្រាំគ្រា ដូច្នោះទេ ។

តថាគត ប្រាប់អ្នកទាំងឡាយឱ្យបានដឹង

សង្ខារទាំងឡាយ មានសេចក្តីសាបសូន្យជាធម្មតា

អ្នកទាំងឡាយ ចូរញ៉ាំងកិច្ចការទាំងពួងឱ្យសម្រេច

ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទចុះ ។

អ្នកប្រាជ្ញ គប្បីសាងកោះ គឺអរហន្តផល

ជាកោះដែលជំនន់ គឺកិលេស ជន់ពន្លិចមិនបាន

ដោយសេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទផង

ដោយការសង្រួមក្នុងចតុប្បារិសុទ្ធសីលផង

ដោយការទូន្មានឥន្ទ្រិយផង ។

បណ្ឌិតមានប្រាជ្ញាមោះមុត កាលពួកបុគ្គលពាល

កំពុងប្រមាទ លោកមិនប្រមាទ កាលពួកបុគ្គលពាលកំពុងដេកលក់

លោកភ្ញាក់រឭកច្រើន លោករមែងលះបង់ចោលនូវ

បុគ្គលបែបនោះ ដូចសេះលឿន ដែលទៅចោល

សេះមានកម្លាំងទន់ទាប ដូច្នោះឯង ។

បណ្ឌិត ដែលមានសេចក្តី

ឆ្អែតក្នុងធម៌ មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ

រមែងដេកជាសុខ រមែងត្រេកអរក្នុងធម៌

ដែលព្រះអរិយៈ ប្រកាសទុកហើយគ្រប់ពេល ។

បណ្តាលមនុស្សទាំងឡាយ

ពួកជនណាដែលឆ្លងដល់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន

ពួកជននោះមានប្រមាណតិច ចំណែក

ពួកជនសត្វក្រៅនេះ រមែងស្ទុះទៅកាន់

ត្រើយ គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ ។

បណ្ឌិត គួរលះបង់ធម៌ខ្មៅចេញ

ញ៉ាំងធម៌ស ឱ្យចម្រើនឡើយ ដោយវិធីចេញចាក

អាល័យ គឺកាមគុណ ហើយឈមទៅរកព្រះនិព្វាន

ជាធម្មជាតមិនមានអាល័យ ។

ភិក្ខុមានចិត្តដូចផែនដី មិនក្រោធ

មានវត្តល្អ មានចិត្តនឹងធឹងដូចសសរគោល

មានចិត្តថ្លាដូចអន្លង់ប្រាសចាកភក់

សង្សារទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុបែបនោះ រមែងមិនមាន ។

កាលបើលោកសន្និវាស

ត្រូវភ្លើងមានរាគៈជាដើម ឆេះទ្រលោមជានិច្ច

ម្ដេចក៏សើច ម្ដេចក៏ត្រេកត្រអាល

អ្នកទាំងឡាយត្រូវងងឹត គឺអវិជ្ជា រួបរឹតហើយ

ម្ដេចឡើយ ក៏មិនស្វែងរកប្រទីបគឺ ប្រាជ្ញា ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ

ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងឈាន ត្រេកអរក្នុងនេក្ខម្មៈ(បួស)

ជាឋានស្ងប់រម្ងាប់កិលេស សូម្បីទេវតា

និង មនុស្សទាំងឡាយនោះដែលជាអ្នក

ត្រាស់ដឹងខ្លួនឯង ទាំងមានស្មារតី ។

ខន្តី គឺសេចក្តីអត់ធន់ ជាតបធម៌ដ៏ឧត្តម

ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែងពោលថា ព្រះនិព្វាន

ជាធម្មជាតដ៏ឧត្តម បុគ្គលដែលសម្លាប់សត្វដទៃ

មិនឈ្មោះថា បព្វជិតទេ បុគ្គលដែលបៀតបៀនសត្វដទៃ

ក៏មិនឈ្មោះថា សមណៈ ឡើយ ។

ការជួបប្រទះព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ

ជាការល្អ និង ការនៅរួមជាមួយ

ជាហេតុឱ្យកើតសេចក្តីសុខសព្វកាល

បុគ្គលគប្បីមានសេចក្តីសុខអស់កាលជានិច្ចបាន

ព្រោះមិនបានជួបប្រទះបុគ្គលពាលទាំងឡាយ ។

ឥឡូវនេះ ខ្លួនអ្នកត្រូវជរាចូលមកដល់ហើយ

ជាអ្នករៀបចំដំណើរទៅកាន់សេចក្តីស្លាប់ មួយទៀត

ទីសំចតក្នុងចន្លោះ មិនមានដល់អ្នកទេ

ស្បៀង ក៏មិនមានដល់អ្នក ។

ស្នាមជើងក្នុងអាកាស មិនមាន

សមណៈខាងក្រៅ មិនមាន

សង្ខារទាំងឡាយជារបស់ទៀង មិនមាន

ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ មិនមានកិលេសជាគ្រឿងញាប់ញ័រទេ ។

បុគ្គលមិនបានឈ្មោះថាជា សមណៈ

ដោយភាពជាអ្នកមានក្បាលត្រងោលទេ

បុគ្គលមិនមានសីលវត្ត និង ធុតង្គវត្ត

ពោលតែពាក្យឡេះឡោះ ប្រកបដោយសេចក្តីប្រាថ្នា

និង លាភឈ្មោះថាជា សមណៈ ដូចម្តេចបាន ។ (ត)

លុះត្រាតែបុគ្គលណា រម្ងាប់បាបទាំងឡាយ

ទាំងតូច ទាំងធំ ដោយប្រការទាំងពួងបាន

ទើបហៅថា សមណៈ ព្រោះបាបទាំងឡាយ

ដែលបុគ្គលនោះរម្ងាប់បានហើយ ។

សតិ របស់ជនពួកណា ដែលឋិតនៅក្នុង កាយ

(កាយគតាសតិ) អស់កាលជានិច្ច ទាំងថ្ងៃទាំងយប់

ជនពួកនោះឈ្មោះថា សាវ័ករបស់ព្រះគោតម

រមែងភ្ញាក់រឮក១ ដោយប្រពៃសព្វកាល ។

ពួកជនច្រើននាក់ ដែលមាន ក ព័ន្ធព័ទ្ធដោយ

សំពត់កាសាវៈ តែ (ប្រព្រឹត្ត) ធម៌ដ៏លាមក មិនសង្រួម

ពួកជនលាមកទាំងនោះ រមែងទៅកើតក្នុងនរក

ដោយសារកម្មទាំងឡាយដ៏លាមក ។

បព្វជិតទ្រុស្តសីល

ស៊ូវបរិភោគដុំដែកដែលកំពុងក្តៅ

មានពណ៌អណ្តាតភ្លើងប្រសើរជាង

បព្វជិតទ្រុស្តសីល មិនសង្រួម បរិភោគដុំបាយ

អ្នកដែននឹងប្រសើរដូចម្តេចបាន ។

ស្បូវភ្លាំង ដែលបុគ្គលកាន់មិនចំណាប់

រមែងលះដៃ យ៉ាងណាមិញ ភាពជាសមណៈ

ដែលបព្វជិតមិនស៊ប់សួនហើយ

រមែងទាញបព្វជិតនោះ ទៅនរកយ៉ាងនោះឯង ។

សត្វទាំងឡាយ ដែលប្រកាន់មិច្ឆាទិដ្ឋិ

រមែងយល់ឃើញក្នុងហេតុដែលឥតទោស

ថាជាហេតុមានទោស យល់ឃើញក្នុងហេតុដែល

មានទោសថា ជាហេតុឥតទោសផង

សត្វទាំងនោះតែងទៅកាន់ទុគ្គតិ ។

បុគ្គលមិនមានប្រាជ្ញា

កាលធ្វើអំពើអាក្រក់ រមែងមិនភ្ញាក់ខ្លួន

លុះកាលជាខាងក្រោយ ទើបក្តៅក្រហាយ

ដោយសារកម្មរបស់ខ្លួន ដូចត្រូវភ្លើងឆេះ ។

ភាពជាអ្នកមានសម្បុរផ្ទរផង់

មានសំឡេងពីរោះ ទ្រង់ទ្រាយល្អ រូបល្អ

ជាអធិបតី មានយសបរិវារ ផលទាំងអស់

រមែងបានដោយកំណប់ទ្រព្យ គឺ បុណ្យនុ៎ះ ។

បុគ្គលណា ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី

ឧបាសកក្តី ឧបាសិកាក្តី ជាអ្នកប្រតិបត្តិនូវធម៌គួរដល់ធម៌

ប្រតិបត្តិដោយសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តិតាមធម៌ បុគ្គលនោះ

ឈ្មោះថា ធ្វើសក្ការៈគោរពរាប់អាន

បូជា តថគត ដោយគ្រឿងបូជាដ៏ឧត្តម ។

ជនណា ដាំច្បារឈើមានផ្លែផ្កា ដាំដើមឈើមានម្លប់

សាងស្ពាន សាងរោង ឱ្យទានទឹកជីកស្រះ ឱ្យទីសំណាក់អាស្រ័យ

បុណ្យរមែងចម្រើនមិនដាច់ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ គ្រប់ពេលវេលា

ដល់ជនទាំងនោះ ជនទាំងនោះឈ្មោះថាជាអ្នកតាំងនៅក្នុងធម៌

ឈ្មោះថា បរិបូរណ៍សីល គួរទៅកាន់ឋានសួគ៌បាន ។

ទង់ ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់រថ

ផ្សែង ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ភ្លើង

ព្រះរាជា ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ដែន

ភស្តា (ស្វាមី) ជាគ្រឿងប្រាកដរបស់ស្ត្រី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

បើពួកសត្វដឹងផលនៃការចែកទាន ដូចជាតថាគតដឹងដូច្នោះ

បើមិនទាន់ឱ្យទានទេ ក៏មិនហ៊ានបរិភោគឡើយ

មួយទៀត មន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់របស់សត្វទាំងនោះ

ក៏មិនគ្របសង្កត់ចិត្តបានឡើយ ។

មាតាបិតា ជាព្រះព្រហ្មផង ជាបុព្វាចារ្យផង

ជាបុព្វទេវាផង ជាហុនេយ្យផង របស់កូនទាំងឡាយ

ហេតុនេះកូនទាំងឡាយ គួរធ្វើសក្ការៈដល់មាតាបិតា

ដោយបច្ច័យទាំង ៤ មាន បាយទឹក សំពត់ ទីស្នាក់នៅ

ថ្នាំពេទ្យជាដើម បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ នឹងបានទៅឋានសួគ៌ ។

ជីវិតជាទីស្រឡាញ់ ជាទីហួងហែងដ៏ក្រៃលែង

នៃសត្វទាំងឡាយ គ្រប់ជីវិតប្រាថ្នាសុខ ប្រាថ្នារស់នៅជាមួយនឹង

បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ ជាមួយនឹងទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេចក្ដីប្រសើរ

គ្រប់យ៉ាង បុគ្គលគួរមានខ្លួនឯងជាគ្រឿងប្រៀបធៀប

គួរអប់រំមេត្តាចិត្ត ។

វ័យរបស់តថាគតចាស់ហើយ

ជីវិតរបស់តថាគត មានប្រមាណតិច

តថាគតនឹងលះបង់អ្នកទាំងឡាយ ហើយទៅ

ឯទីពឹងចំពោះខ្លួន តថាគត បានធ្វើទុកហើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ

ឥឡូវតថាគតប្រាប់អ្នកទាំងឡាយឱ្យបានដឹងថា

សង្ខារទាំងឡាយ មានសេចក្តីសាបសូន្យជាធម្មតា

អ្នកទាំងឡាយចូរញុំាងកិច្ចទាំងពួងឱ្យសម្រេច

ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទចុះ ។

គ្រឿងការពារទាំងឡាយ

រមែងមិនមានដល់បុគ្គលអ្នកស្លាប់ទេ

មានតែពួកញាតិមិត្រ ឬ ពួកសម្លាញ់ជាទាយាទ

នាំយកទ្រព្យរបស់បុគ្គលស្លាប់នោះទៅ ។

បុគ្គលមិនបានអាយុវែង ព្រោះទ្រព្យទេ

ទាំងមិនមែនលះបង់ជរាបាន ព្រោះទ្រព្យដែរ

អ្នកប្រាជ្ញពោលថា ជីវិតនេះ តិចពេកណាស់

មិនទៀងទាត់ មានសភាពប្រែប្រួលជាធម្មតា ។

ជីវិតគឺអាយុមានប្រមាណតិច

ដែលជរាបញ្ជូនតៗគ្នា ទីពឹងទាំងឡាយ

មិនមានដល់បុគ្គលដែលត្រូវជរាបញ្ជូនតៗគ្នាទៅទេ

កាលបើបុគ្គលឃើញភ័យក្នុងមរណៈនុ៎ះ គួរធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ

ដែលជាហេតុនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

សត្វត្រដេវវិច រក្សានូវស៊ុតវាយ៉ាងណា សត្វចាមរីរក្សានូវកន្ទុយវាយ៉ាងណា មាតារក្សាកូនប្រុសតែមួយយ៉ាងណា ជនមានភ្នែកតែម្ខាងរក្សាភ្នែកយ៉ាងណាមិញ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាអ្នកមានសីលឱ្យជាទីស្រឡាញ់ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងសីល ចូរតាមរក្សាសីលឱ្យបានសព្វកាល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សត្វទាំងឡាយបានទៅកាន់ឋានសួគ៌ ក៏ព្រោះសីល

បានភោគៈ ក៏ព្រោះសីល បានទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខគឺនិព្វាន

ក៏ព្រោះសីល ព្រោះហេតុដូច្នោះហើយ សាធុជនទាំងឡាយ

គប្បីជម្រះសីលឱ្យបរិសុទ្ធ កុំឱ្យសៅហ្មងឡើយ ។

ឈូកដែលដុះឡើង

ចម្រើនក្នុងទឹក មានក្លិនល្អជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត

មិនជាប់ដោយទឹក ដូចម្ដេចមិញ ព្រះពុទ្ធទ្រង់កើតឡើងក្នុងលោក

ក៏មិនជាប់ដោយលោកឡើយ ដូចផ្កាឈូក

មិនជាប់ដោយទឹកដូច្នោះដែរ ។

គ្រហស្ថ អ្នកបរិភោគកាម ខ្ជិលច្រអូស មិនល្អ

អ្នកបួស មិនសង្រួម មិនល្អ

ព្រះរាជា អ្នកមិនពិចារណាហើយធ្វើ មិនល្អ

បណ្ឌិត ដែលច្រើនដោយក្រោធ ការក្រោធនោះមិនល្អ ។

ព្រៃ ជាដំណើររបស់ពួកម្រឹគ

អាកាស ជាដំណើររបស់ពួកបក្សី

សេចក្ដីវិនាស ជាដំណើររបស់សង្ខតធម៌ទាំងឡាយ

ព្រះនិព្វាន ជាដំណើររបស់ព្រះអរហន្ត ។

បុណ្យរមែងចម្រើនដល់អ្នកឱ្យទាន

វេរាមិនចម្រើនដល់បុគ្គលដែលអ្នកសង្រួម បុគ្គលអ្នកឈ្លាស

(បរិបូណ៌ដោយញាណ) រមែងលះបង់នូវអំពើលាមកបាន

បុគ្គលនោះក៏បរិនិព្វាន ព្រោះអស់ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ។

ម្នាលអានន្ទ ធម៌ណាក្តី វិន័យណាក្តី

ដែលតថាគតសម្តែងហើយ បញ្ញត្តហើយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ

លុះអំណើះតអំពីតថាគតទៅ ធម៌ និង វិន័យនោះ

ជាគ្រូរបស់អ្នកទាំងឡាយ ។

ជីវិតរបស់សត្វលោកតិចតួចណាស់

ត្បិតជរា តែងនាំចូលទៅរកសេចក្តីស្លាប់ កាលបើសត្វដែលត្រូវជរា

នាំចូលទៅជិតសេចក្តីស្លាប់ហើយ នឹងរកអ្វីជ្រកកោនពុំមានឡើយ

កាលបើបុគ្គលសម្លឹងឃើញភ័យនុ៎ះ ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ហើយ

ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីស្ងប់ ត្រូវលះបង់អាមិសៈក្នុងលោកចេញ ។

ភិក្ខុណា នៅកម្លោះ

ព្យាយាមខ្នះខ្នែង នៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា

ភិក្ខុនោះ នឹងញ៉ាំងលោកនេះ

ឱ្យភ្លឺស្វាងបាន ដូចជាព្រះចន្ទរះផុតពពក

ភ្លឺត្រចះត្រចង់ យ៉ាងនោះឯង ។

បុគ្គលឱ្យបាយ ឈ្មោះថាឱ្យកម្លាំង ឱ្យសំពត់

ឈ្មោះថាឱ្យពណ៌សម្បុរ ឱ្យយានជំនិះ ឈ្មោះថាឱ្យសេចក្ដីសុខ

ឱ្យប្រទីប ឈ្មោះថាឱ្យចក្ខុ   មួយទៀតបុគ្គលណា ឱ្យទីអាស្រ័យ

បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឱ្យវត្ថុគ្រប់យ៉ាង បុគ្គលណាប្រៀនប្រដៅធម៌

បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឱ្យព្រះនិព្វាន ។

សេចក្តីសុខចម្រើន ៣៨ ប្រការ

កិរិយាមិនសេពគប់នូវបុគ្គលពាលទាំងឡាយ ១

កិរិយាសេពគប់នូវបុគ្គលជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ១

កិរិយាបូជាដល់បុគ្គលគួរបូជាទាំងឡាយ ១

ទាំង ៣ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

កិរិយានៅក្នុងប្រទេសដ៏សមគួរ ១

ភារៈនៃបុគ្គលបានធ្វើបុណ្យទុកហើយក្នុងកាលមុន ១

កិរិយាតម្កល់ខ្លួនដោយប្រពៃ ១

ទាំង ៣ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

ភារៈនៃបុគ្គលបានស្តាប់បានរៀនហើយដោយច្រើន ១

សិល្បសាស្ត្រគឺសេចក្តីឆ្លៀវឆ្លាតក្នុងហត្ថកម្ម ១

វិន័យដែលបុគ្គលសិក្សាដោយប្រពៃ ១

វាចាដែលបុគ្គលពោលត្រឹមត្រូវ ១

ទាំង ៤ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

កិរិយាបម្រើនូវមាតា ១

កិរិយាបម្រើនូវបិតា ១

សេចក្តីសង្គ្រោះដល់បុត្រ និង ភរិយា ១

ការងារទាំងឡាយដែលមិនច្របូកច្របល់ ១

ទាំង ៤ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

កិរិយាបរិច្ចាគទាន ១

កិរិយាប្រព្រឹត្តនូវធម៌ (កុសលកម្មបទ១០) ១

សេចក្តីសង្គ្រោះដល់ញាតិទាំងឡាយ ១

ការងារទាំងឡាយដែលមិនមានទោស ១

ទាំង ៤ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

កិរិយាមិនត្រេកអរក្នុងបាប និង កិរិយាវៀរចាកបាប ១

សេចក្តីសង្រួមវៀរចាកផឹកនូវទឹកស្រវឹង ១

សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ១

ទាំង ៣ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

សេចក្តីគោរពដល់បុគ្គលដែលគួរគោរព ១

កិរិយាប្រព្រឹត្តបន្ទាបខ្លួនឱ្យទន់ភ្លន់ ១

សេចក្តីសន្តោសចំពោះវត្ថុតាមមានតាមបាន ១

កតញ្ញុតា ការដឹងនូវគុណដែលបានធ្វើហើយ ១

កិរិយាស្តាប់នូវធម៌តាមកាល ១ ទាំង ៥ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

សេចក្តីអត់ធន់ (ខន្តី) ១

ភាវៈនៃបុគ្គលដែលប្រដៅបានដោយងាយ ១

កិរិយាបានឃើញបានជួបនូវសមណៈ ១

កិរិយាសន្ទនានូវធម៌តាមកាលពេលវេលា ១

ទាំង ៤ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

កិរិយាព្យាយាមដុតនូវបាបធម៌ក្នុងសន្តាន ១

កិរិយាប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ១

កិរិយាឃើញនូវអរិយសច្ចធម៌ទាំងឡាយ ១

កិរិយាជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន (អរហត្តផល) ១

ទាំង ៤ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្តម ។

ចិត្តដែលលោកធម៌ពាល់ត្រូវហើយមិនកម្រើកញាប់ញ័រ ១

មិនមានសេចក្ដីសោកសៅ ១

ប្រាសចាកនូវកិលេសទាំងពួង ១

សភាពនៃចិត្តដែលក្សេមក្សាន្ត ១

ទាំង ៤ នេះជាមង្គលដ៏ឧត្ដម

ឯកសារយោង

-ព្រះពុទ្ធភាសិត ៤៣ គាថា ប៊ុត សាវង្ស ព.ស. ២៥៤៥

-ឧបមាភាសិត ៤៩ ប៊ុត សាវង្ស ព.ស. ២៥៥១

-១០០ គាថា ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ព.ស. ២៥១៣

-ជំនួយសតិ អគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវង្ស

-ធម្មបទ ២៣ គាថា ពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា

នៃសាកលវិទ្យាល័យបញ្ញាសាស្រ្តកម្ពុជា ព.ស. ២៥៦៣

-អធិប្បាយគាថាធម្មបទ បណ្ឌិតមហា ឈឹម ស៊ុម ព.ស. ២៤៥៤

-ព្រះគាថានិងព្រះសូត្រ ភិក្ខុ សុវណ្ណជោតោ ភួង សុវណ្ណ ព.ស. ២៥៥៦

-ធម្មបទគាថា ភិក្ខុ ធិន ភេន ឥន្ទប្បញ្ញោ ព.ស. ២៥៥៦

-សិក្សាព្រះគាថា ភិក្ខុ សុវណ្ណជោតោ ភួង សុវណ្ណ ព.ស. ២៥៥៤

-ហេសប៊ុកផេក ពន្លឺនៃព្រះធម៌

-ធម្មបទគាថា ព្រហ្ម មេត្តា គតិបណ្ឌិតោ ព.ស. ២៥៦២

-សង្គហគាថា អគ្គទត្តោ គល់ សុភាព ព.ស. ២៥៥៨

-ប្រជុំធម៌ថ្វាយបង្គំព្រះ ព្រះគ្រូសិរីវិសុទ្ធិញាណ នឿន ឈិនឡុង ព.ស. ២៥៦៧

MP
Publishing House

រោងពុម្ព អិមភី
MP Publishing House

Telegram
រោងពុម្ព អិមភី
@ phonmao@yahoo.com

Tel: 012 990 524 I 081 777 800 I 088 8888 908

អ្វីដែលត្រូវលះបង់ គឺបាប
អ្វីដែលត្រូវសម្អាត គឺចិត្ត
អ្វីដែលត្រូវប្រព្រឹត្ត គឺបុណ្យ
ភិក្ខុ សិរីសាក្យមុនីបុត្តោ